

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД

Рев 4534/2020
12.11.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића, председника већа, Бранке Дражић и Данијеле Николић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Душан Михајловић адвокат из ..., против туженог ББ из ..., чији је пуномоћник Авдо Хоџић адвокат из ..., ради установљивања права стварне службености пролаза, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 1918/19 од 29.05.2020. године, у седници већа одржаној дана 12.11.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 1918/19 од 29.05.2020. године.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж 1918/19 од 29.05.2020. године, ставом првим изреке, укинута је пресуда Основног суда у Новом Пазару П 979/18 од 13.02.2019. године и пресуђено тако што је делимично усвојен тужбени захтев и у корист повласне парцеле тужиље - парцеле .. КО ..., по култури њива III класе уписана у лист непокретности .. КО ..., установљено право стварне сезонске колске службености у периоду од 15. марта до 20. октобра и сталне пешачке службености преко послужне парцеле туженог - парцеле .. КО ..., њива III класе, површине 89,92 ара уписане у лист непокретности .. КО ..., путем који почиње од асфалтираног пута, од тромеђе парцела ..., .. и .. КО ... и простире правцем север-југ, непосредно уз међну линију са парцелом .. КО ... у дужини од 32,20 м и ширини од 4 м, а затим скреће у правцу запад-исток у дужини од 3+22 м и ширини од 4 м непосредно уз међну линију са парцелом .. КО ... а завршава уласком у повласну парцелу тужиље .., што је тужени дужан да призна и дозволи тужиљи да несметано остварује описану службеност у року од 15 дана од дана пријема преписа пресуде под претњом принудног извршења (тачка А) и одбијен тужбени захтев којим је тужиља тражила да се у корист повласне парцеле .. КО ... установи право стварне, сталне кућне и сталне колске службености преко послужне парцеле .. КО ... у мерама и границама описаним у тачки А изреке (тачка Б). Ставом другим изреке одлучено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужени је, на основу члана 404. ЗПП, благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права и погрешно утврђеног чињеничног стања.

О ревизији туженог није одлучивано применом наведене одредбе, јер је чланом 403. став 2. тачка 3. ЗПП прописано да је ревизија увек дозвољена ако је другостепени суд усвојио жалбу, укинуо пресуду и одлучио о захтевима странака.

Одлучујући о изјављеној ревизији, на основу члана 408. ЗПП, Врховни касациони суд је нашао да ревизија туженог није основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужила је власница парцеле .. КО ..., а тужени је власник парцеле .. у истој катастарској општини. Тужила је до 2016. године користила пешачки пролаз преко парцеле .. КО ... у својини њене сестре. Означена парцела никада није коришћена за пролаз колима и пољопривредном механизацијом. Тужилина сестра је током 2016. године ту парцелу продала. Купац је парцелу оградио и користи је као двориште куће са засадима стабала воћа. На парцелама странака узгајају се ратарске и повртарске културе, екстензивним начином обраде земљишта у којој се користи и пољопривредна механизација. Ради обраде земљишта - парцеле .. КО ..., одржавања засада и убирања приноса тужила мора да користи део парцеле .. у истој катастарској општини, у својини туженог, јер на други начин нема приступ својој парцели. Коришћење дела означене парцеле је временски ограничено на период од 15. марта до 20. октобра, а просторно на пут ширине 4м уз међу парцеле у својини туженог са суседном парцелом у својини трећег лица.

Полазећи од тако утврђеног чињеничног стања, другостепени суд је у овом спору правилно применио материјално право.

Одредбом члана 49. став 1. Закона о основама својинскоправних односа прописано је да је стварна службеност право власника једне непокретности (повласно добро) да за потребе те непокретности врши одређене радње на непокретности другог власника (послужно добро) или да захтева од власника послужног добра да се уздржава од вршења одређених радњи које би иначе имао право вршити на својој непокретности. Према другом ставу тог члана, стварна службеност се може успоставити за у одређено време или за одређено доба године.

Сагласно члану 53. став 1. и 2. наведеног закона, стварна службеност установљава се одлуком суда или одлуком другог државног органа када власник повласног добра у целини или делимично не може користити то добро без одговарајућег коришћења послужног добра, као и у другим случајевима одређеним законом, а стиче се даном правноснажности одлуке ако законом није друкчије одређено.

У конкретном случају, тужила може користити парцелу на којој има право својине само пролазом преко парцеле у својини туженог, јер је друга парцела (.. КО ...) ограђено кућно двориште и преко ње се не може конституисати тражена стварна службеност. Изузетак је дозвољен само ако се другим правцем никако или без несразмерно великих трошкова не може прићи повласном добру, што овде није случај. Повласну парцелу тужила користи за пољопривредну производњу, па је за такав начин коришћења, поред сталне службености пролаза пешице, нужно установити сезонску

службеност пролаза пољопривредном механизацијом. Сезонска службеност је временски ограничена на део године у којем се у том поднебљу врши узгој ратарских и повртарских култура, довољан за обављање свих агротехничких мера. Спорна стварна службеност (стална и сезонска), установљена је уз поштовање начела рестрикције предвиђеног чланом 50. став 1. Закона о основама својинскоправних односа, путем ширине 4м који је неопходан за пролаз механизације и уз ивицу послужне парцеле - њену међу са суседном парцелом.

По оцени Врховног касационог суда, ревизијом туженог неосновано се оспорава правилност побијане пресуде. Доба године у којем је установљена службеност пролаза пољопривредном механизацијом је чињенично питање које је суд, с`обзиром да не поседује одговарајућа стручна знања, решио вештачењем. Тим доказом је утврђено да је временски период од 15. марта до 20. октобра довољан за обављање свих агротехничких мера за ратарску и повртарску производњу, узимајући у обзир надморску висину и микроклиму потеса у којем се земљиште налази. Овако утврђена чињеница не може се успешно оспорити само на основу тврдње ревидента о другом временском периоду у којем је требало успоставити службеног пролаза пољопривредном механизацијом, већ само аргументованим стручним мишљењем које је у овом случају изостало. Тужени током поступка није поставио одређени захтев за накнаду у складу са чланом 53. став 3. Закона о основама својинскоправних односа, због чега нису основани његови наводи да су судови пропустили да о томе одлуче.

Одлука да свака од странака сноси своје трошкове поступка установљавања права стварне службености је правилна.

Сходно изложеном, на основу члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у изреци.

Председник већа - судија
Бранислав Босиљковић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић